

doli pade, se mu fhipa ubije, ali pa kdo ponavedama na-nj ftopi in ga ftäre.

Kader prediza v faboto vezher neha prefti, od-fuzhe roko s perutnizami in s vretenam vred od naflona, f-hrani vse v trushizo in takó obvarje pred pofhkodvanjem, kar se vezhkrat primeri, kader kolovrate ob prasniku v kot poftavijo ali jih vùn snofijo. Špomladi, kader se savoljo svunanjiga dela vezh ne prede, se vsame roka prezh, kolo, pod-noshnik, prefliza in trushiza s vreteni vred fe f-hrani sa drugo leto, ftol pa oftane v hifhi sa vfakdanjo rabo. To revnimu kmetu prav dobro flushi, zhe ga obifhe kaki prijatel, kterimu nima zhedniga ftola ponuditi, de bi se doli vfedel.

Kdor sna dobro na navaden ftar kolovrat prefti, bo fam od febe bres vfiga poduka tudi na tega kmalo predel, famó kodéljé ali hodnik mora snati popred po zhefko s grebeni sa predenje pripraviti.

To fo sboljfhki in pripravnost noviga kolov-rata; narvezhi je pa ta, de se bres vretena, pe-rutniz in preflize samore ref sa zlo majhno zeno, to je, sa tri petize narediti, slasti v takih krajih, kjer shiv lef, to je drevó na fhtoru, ni slo drag. *)

Kdor se bo ta kolovrat napravil in ga bo sazhel rabiti, fe bo fam preprizhal od refnize vfiga tega popifovanja. **)

M. Ferlan.

Popis letašnjiga zbora c. k. kmetijske druž-be v Ljubljani 7. dan Velkitravna.

Vodja kmetijske družbe, visokorodni grof Wolfgang Lihtenberg so v svojim nagovoru na zbrane ude prvič lanjske obertniske raz-stave v Ljubljani opomnili, ktera je rokodelcam in pa tudi kmetovavcam gotovo k velikim pridu zató bila, kér jim je pokazala, de mora z časam naprej hiteti, kdor se hoče dandanašnj koséik kruha pošteno zaslužiti. — Potem so vodja važniši opravi-tila razložili, ktere so bile od kmetijske družbe poslednji čas dopernešene in so pri ti priliki z po-sebnim veseljem narodniga slovstva opomnili, to je tistih bukev in časopisov, ktere so bile v po-slednjih dveh letih od kmetijske družbe ali pa od njenih udov za podučenje slovenskiga naroda na svitlo dane, namreč: kmetijskih in rokodel-skih novic, vinoreje, nove pratike, bukev za kmeta, družiga natisa krajnskiga čbe-larčika in pa noviga natisa krajnskiga vert-narja, ki bo v nekih tednih na svitlo prišel. — Na dalje so gosp. vodja velikih zaslug nar stare-jiga izbornika Ljubljanske kmetijske družbe, ce-sarskiga svetovavca in mestniga poglavarja, gospoda Janeza Hradeckita opomnili in se jim pri ti priliki, ko so zopet tri leta te službe preték-le, v imenu cele družbe serčno zahvalili za njih ne-vtrudljivo prizadevanje skozi celih 24 let, od kar so oni izbornik te družbe. Gosp. Hradecki sicer ne potrebujejo naše hvale: njih dela so nar lepši spominik za vse čase tega društva. — Poslednjič so vodja gospode poslanike Štajerske, Koróške, Goriške, Hrovaško - slavonske, Česke, Marske, Dunajske in Tirolske kmetijske druž-

be prijazno pozdravili, kateri so pri tem zboru pričijoči bili.

Tajnik kmetijske družbe, Dr. Bleiweis, je potem zbranim udam reči naznanje dal, ktere je izbor (Ausschuss) skozi pretečeno leto v ime-nu cele družbe opravil. Perviç so bili zastran nove delitve daril za bike, kraji oznanjeni, v kte-rih bodo letas in pa naslednje dve leti imenovane darila podeljene. — Potem je bilo oznanjeno, de se bo prihodnjič na družbnim vertu na Poljanah posebno za rejo sadnih in murbnih dreves skerbélo in de je gosp. Dr. Orel odslej oskerbnik tega verta. On bo skerbél, de se bo zamóglo že drugo leto, še bolj pa za naprej tistim kmetovav-cam za majhne denarje vstreči, kateri se z rejo sadnih in murbnih dreves pečajo. Zató bo v „No-vicah“ vselej naznanje dal, koliko dreves in kak-šniga plemena bo móгла kmetijska družba vsako leto prodati. — Potem so prišli česki kolovrati na versto, kateri se zmiraj bolj po deželi razširjajo. Sam Unglert jih je okoli sto prodal, kateri so prav dobre robe. Imenovani mojster je tudi 8 svo-jih kolovratov družbi za razdelitvo med bolj ubožne ljudi podaril; 5 jih je ona že razdelila, 3 ima pa še za ta namen pripravljene. Z posebno hvalež-nostjo je bilo tudi vse hvale vredno ravnanje go-spada Pihlerja v misel vzéto, ki českiga mojstra po deželi pošilja in takó prizadevo kmetijske družbe močno podpira. — Pri ti priliki so gosp. Ferlan svoj nov česko-krajnski kolovrat pokazali, kateri je zavoljo umetne naprave in majhne cene vsim ogle-dovavcam práv práv dopadel. Nit pa tudi takó lepo dela, ko česki kolovrat. Naredbo tega kolovrata so vam, ljubeznjivi bravei, gosp. Ferlan v današnjih Novicah samí popisali.

(Dalje sledí.)

V jamo pade, kdor jo drugimu koplje.

V spomin gotove resnice tega prigovora je veliko pravlic med ljudmi vsakiga jezika znanih. Mnogo smo jih čuli, mnogo brali, jedno od druge lepši našli, in skor bi nas mikalo, o tem predmetu dolgo govoriti. Kér čas in prostor tega ne pripu-stita, smo dve izvolili, ter jih listu naših novic natisnemo. Priporočimo jih prijazni dobrovoljnosti naših bistroumnihih bravecov. Pervo jim podamo v prostim nevezanim govoru, drugo pa mislimo v praznim pesniškim oblačilu v izgled postaviti.

I.

V prvi polovici šestnajstiga stoletja je živel med neštevilno deržino turškiga cesarja, Sultana Selima, v Carigradu neki mlad rob ali sužen, iz-obražene pameti in velike osebnosti. Bil je tenke čverste postave, gladko okrogliga obraza, lepo rudečiga lica, černih bistrogledajočih oči, in takó prijetniga obnašanja, de se mu je vsako serce na prvi vid odperlo. Čistoglasno, kakor slavec, je peti, ino k petju takó lično citre prebirati znal, de se mu je v zamaknenim posluhu vse čuditi moglo. Vse ga je poznalo in ljubilo, vse le lepiga dvor-skiga roba imenovalo. Njegova pridnost, njegova zvestoba, njegova ljubezen do Sultana, gospodarja, so bile sloveči lepóti enake, s katero je vse znance obajal. Sultan ga je zavoljo tega neizmerno rad imel, in več ga je cenil, kakor polovico svoje druge deržine. Slišali smo nekiga slave vredniga Černo-gorca terditi, de je bil slovenskiga naroda, kar brez prisege radi verjamemo, ker njegove lastnosti

*) V 14. listu pri osnanilu tega kolovrata namesto sheles beri: shiv lef. Pifatel.

**) Kér bres podobshine ni nihzhe v ftanu, take kolovrate na-rejati, in kér vémo, de bo marfikdo shelel, imenovan kolovrat viditi, bi nam gospod Ferlan pazh prav vftregli, ko bi nam hotli bersh ko bo mogozhe, eniga sa izgled v Ljubljano pošlati. Vrednistvo.

izlečika priskerbeti hotli, de bi ga mi mógli slovenskim duhovnikom in zdravnikom po deželi razdeliti. Ta ljudomili pomoček častitiga gosp. Mažuranića bi bil visoke hvale vreden in vsako z tem sredstvom ohranjeno življenje bi bilo delo Njih ljudomiliga prizadevanja!

(Konec sledí.)

Vprašanje.

„Kdor kak gotov pomoček vé, kakó se dajo mravljinici od dreves odgnati, prosimo, nej ga nam oznani. Tode gotov in skušen pomoček mora biti, ne pa le kak dober svét, ki enkrat pomaga, desetkrat pa ne; tacih vsak kmetovavec veliko vé.

*Nej, častito vredništvo! *) to vprašanje berš ko je mogoče razglasi in tistimu, ki nam bo pošeljeno sredstvo na znanje dal, en cekin obljubi, kteriga mu bomo iz serca radi za to dobroto dali, de nam ne bodo mravlje prihodnjič več mladih drevesic poškodovale. Tode gotov pomoček mora biti, in pa ne taki, ki drevesam škodva.“* S. M.

Popis letašnjiga zbora c. k. kmetijske družbe v Ljubljani 7. dan Velkitravna.

(Nadalje.)

Potem so bili dopisi deželnih namestnikov c. k. kmetijske družbe prebrani, v kterih so nam ti gospodje pisali, z kakšno veliko častjo so bile vlani sreberne svetinje čveterim pridnim sadjorednikom podeljene. — Nadalje je bilo povedano, de je kmetijska družba svojo prošnjo za pervoljenje učeništva za živinske zdravitelje na družbnim vertu na Poljanah v Ljubljani, konec pretečeniga leta c. k. deželnimu poglavarstvu izročila; vikši sklep pa dozdej iz Dunaja še ni prišel. — Zlatiga denarja vredne bukvice od sadjoreje „Krajnski vertnar“ čast. gospoda Pirca bodo v novič natisnjene v nekih tednih pri gosp. Blazniku na svitlo prišle. Dr. Orel, v kmetijstvu dobro skušen gospod, je te bukvice po potrebah sedanjiga časa pomnožil, za kar mu je kmetijska družba prav prav hvaležna. Obá zvezika bosta v tem novim natisu v ene bukvice sklenjena, in če bo le mogoče, bo njih prodajivna cena še nekaj ponižana. — Od naših „Novic“ je bilo naznanje dano, de se je število deležnikov od lanjskiga zbora zopet pomnožilo, vlani je bilo ob tem času 1062 prejemnikov, zdaj jih je pa že 1117. Povedano je nadalje bilo, de tudi drugi slavijanski narodi naše Novice zmiraj bolj čislajo in de v več slavijanskih, nemških in še clo laških časopisih njih velika hvala stoji. Če to hvalo tukaj očitno razglasimo, nam ne bo tega nobeden prijatelj slovenskiga naroda za zlo vzel, marveč ga bo serčno veselilo slišati, de nismo clo pezabljeni. Veliko naših prijatlov nima priložnosti brati: slawische Jahrbücher, časopis českiga muzeuma, Kwěty, Podunavko, Ausland, Wiener Jahrbücher der Literatur, Luno, Dalmacijo, i. t. d.; vsi ti časopisi so od naših Novic že večkrat prav prav

*) To vprašanje z tem pristavkam naznanje damo, de bomo radi vse svetvane pomočke v Novicah za poskušnjo razglasili in de bi zares prav dobro bilo, ko bi mógli gotov pomoček zoper mravljinice zvediti. Tisti pomoček, kteriga bodo vse skušnje gotoviga poterdile, bo obljubeno premijo dobil. Zraven tega pa se mora še opomniti, de sploh znanih pomočkov ni treba oznanovati, zakaj take zgorej imenovani kmetovavci sami poznajo; tudi morajo pisma vsih potroškov proste (frankirane) biti. Vredništvo.

prijazno pisali. Nar bolj pa to pohvaljenje zato tukej očitno oznamimo, de bodo naši častiti pisatelji, ki Novice vse skozi takó verlo podpirajo, zvedili, de njih prizadevanje ni zastonj, ampak de je spoznano — v čast domovine! De pa k ti hvali, ki jo drugi slavijanski narodi Novicam dajajo, nar več novi pravopis pripomore, vsak dobro vé, ki se le kolikaj iz svojiga kraja po svetu okoli ozrè; zakaj v tem pravopisu zdaj z majhnimi razločki skorej vsi katolški Slavijani našiga cesarstva pišejo; zakaj bi tedaj tudi mi ne stopili v kolo enakiga pravopisa?? Prostiga kmeta, ki se je počasi izreka dveh novih čerk navadil, ta pravopis ne moti več; saj je že ranjki Vodnik od Slovincov pel, de so prebrisane glave. De pa vsak kmet Novic in tudi drugih bukev ne bère, kdo se bo temu čudil? Saj jih je tudi veliko ljudi v gosposkih suknjah v mestih, ki clo nobeniga časopisa ne berejo in ki v en dan živijo, rekoč: „Kdo se bo z branjem glavo ubijal!“ Od tacih nemarnežev le eno besedico več govoriti, bi jim preveliko čast skazali. Omikani ljudje sploh časopise berejo, in tudi umni kmetje so se branja čversto poprijeli, kèr vedó, de je le k lastnemu pridu. — Pri ti priložnosti, ko je bilo v zboru od Novic govorjeno, je bila tudi priloga k Novicam, ktero kmetijska družba deležnikom za stonj priklada, namreč „Vinoreja“ gosp. Vertovca, z veliko častjo v misel vzeta, ktera je za Slovence to, kar so za Nemce bukve slavniga vinorednika barona Babota! Zbrani udje so sklenili, gospodu fajmostru za ta obėnokoristni poduk po dokončanim delu v spomin posebne hvaležnosti pohvalno pismo v imenu cele kmetijske družbe v roke podati. — Od krajnskih pratik je bilo rečeno, de jih je letas šest in trideset tavžent poprodanih bilo in de bodo napčno oznajneni somnji prihodnje leto, kolikor bo mogoče, na tanjko popravljeni, kèr smo od več strani takih popravkov dobili, za ktere se tukaj tistim gospodam očitno zahvalimo, ki so nam jih poslali.

(Konec sledí.)

V jamo pade, kdor jo drugimu kóplje.

(Nadalje.)

Zdej so našimu Lamprinu krasni dnevi čiste zadovoljnosti v Saraju iztočniga veličanstva, v hiši ljubeznive njegove sestrice tekli. K spolnenju sreče njegoviga serca mu gotovo ničesar ni manjkalo. Res mu je včasi bilo, kakor de bi ga nekakošne odljudne osebe zalezovale. Večkrat je obraze ženskiga in možkiga spola srečal, kjer bi bil nar manj mislil. Tode na čistost svojih namemb gledavši, in svest si cesarske ljubezni in milosti, se je le malo za vse to menil.

Kratkim uram enako mu je mesec za mescam pretekkel, zima mine ino zopet se bližajo bajramski prazniki. Zdaj Lamprin po primerleju od nekiga na novo v Korciri vjetiga roba zvè, de so mu starši od velike žalosti pomerli. Živo ganjen brez odloga priložnost iše in jo najde, z drago svojo sestrico govoriti. Strašno žalostna je ona bila ob taki grozni novici. Solze se ji z curkam po licu vlijejo. Lamprin jo ljubeznjivo prime za roko ter jo tolaži, kolikor mu je njegova lastna žalost pripustila. Tak tolaživši in pogovarjavši se, zaslišita v bližnih odpertih stanicah nekako naglo šumenje. Kakor bi trenil, Tamulija v svoje izbice zgine. Lamprin se po glasu ozrè ino vidi v mraku večerne ure iz tretje stanice dva visoka možaka zmuzniti se. Zadnjiga spozná — bil je Hasan Kizlaraga.

dva, ktera sta mi oba po dvakrat rojila in prav mozhne roje imela. In takó fim vse svoje matize in is Lafhkiga pripeljane zhbele k veliki korifiti obernil.

Ref je, de se ne dajo vse matize pri shivljenju puftiti; vender sa mlade in plemenite bi imel umni zhbelaar vselej fkerb imeti, de bi si jih ohranil, kër dobro vé, de flabe, stare matize zhbele ne terpé, ampak jo fame umoré in si drugo mlado saleshejo. —

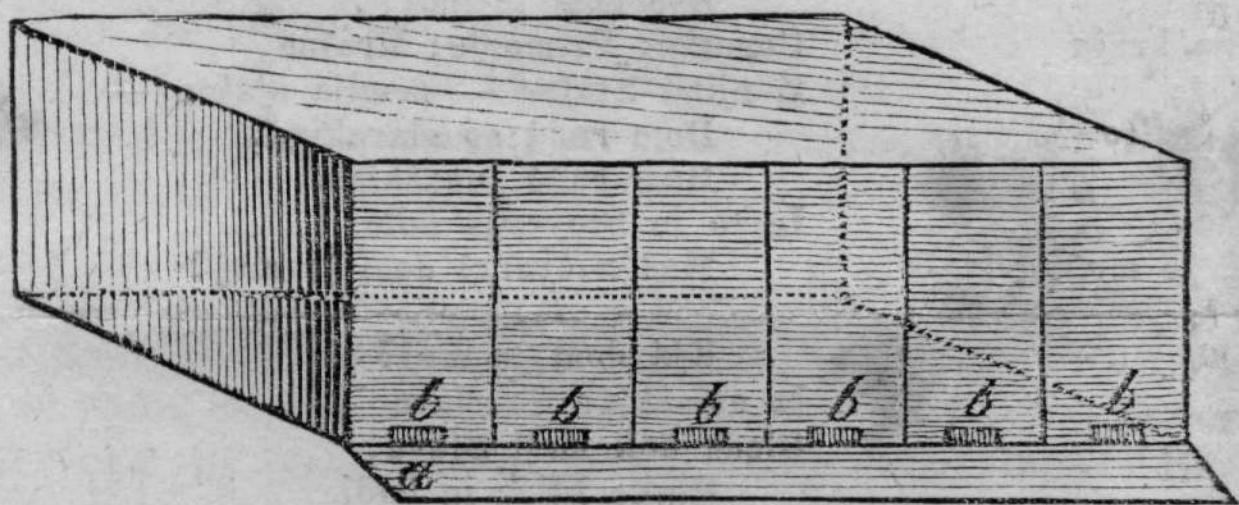
Kakor v letu 1840, ravno takó fim odblej vřako leto s zhbelaami ravnal; ne morim jih nikoli, temozh kolikor je mogozhe tiste, kterih fterd na Lafhkim poprodam, v prasne panje preshenem, domú pripe-ljem, in k domazhimu plemenu pridenem, pošebno takrat, kader je mozhirna jefen veliko zhbela po-konzhala. Pa tudi nove panjove is njih delam, kakor fim she popred povédal.

Pretezhena jefen je bila fkorej ravno taka, kakor v letu 1840; vřefkosi je deshevalo in po-vodnje so po zefstah in drusih krajih prav gerdo rasgrajale; tudi pretezheno jefen fim mogel fterd na Lafhkim poprodati, veliko panjev potergati in s nekimi od ondod pripeljanimi matizami in zhbelaami she takrat sa dobro in obilno pleme fkerbeti.

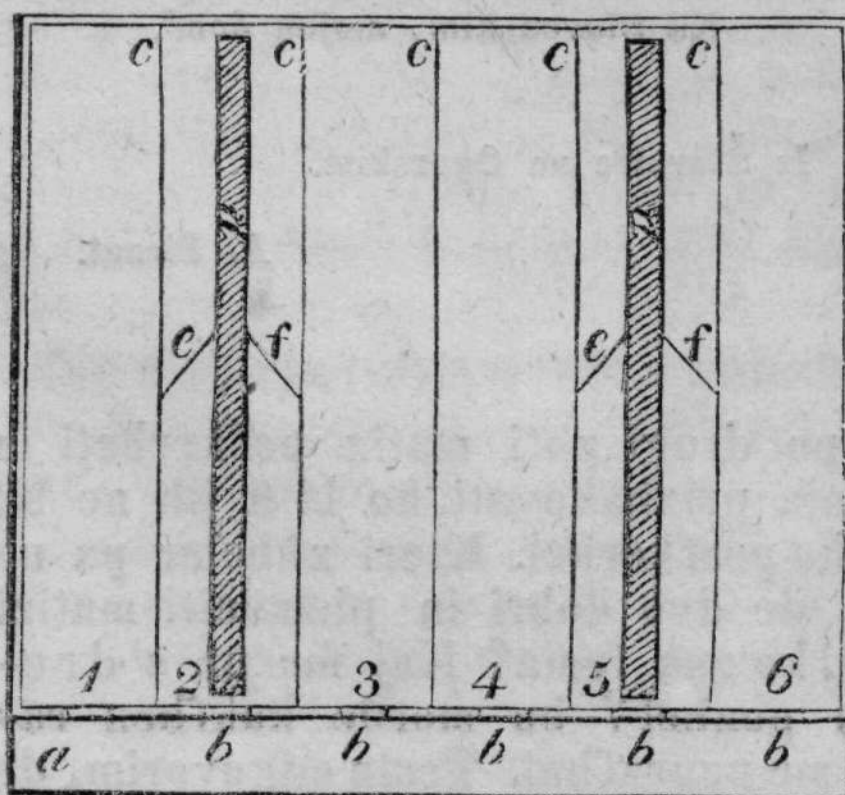
Kdor bo v ti rezhi v moje ftopinje ftopal, bo vidil, de bo dobro opravil.

Anton Komaz, kurat v ředuli.

De bodo pa nafhi bravzi ta popif loshej rasuméli, jim tukaj podobo imenovaniga panja na ogled poštavimo; namrezh v podobi II. zel panj; II.

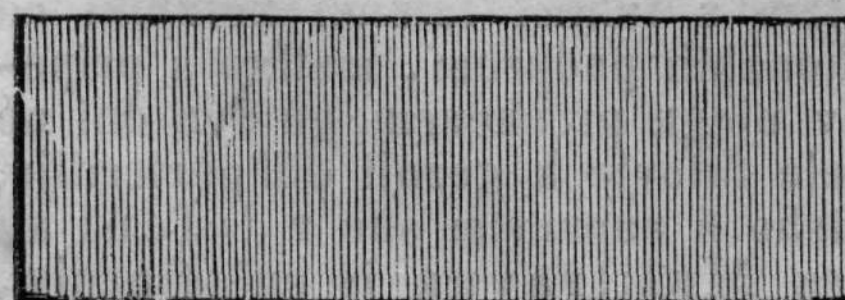
II.

III.

IV.

v podobi III. pa narif panjeviga *stafifha* (Grundriss). Zherka *a* na podobi II. in III. kashe *letavne* ali *spodnje dila*; zherke *b* pa kashejo *letavne luknjize*; zherke *c* na podobi III. kashejo *frednje tanjke dilize*, kien predalzhik od drusiga lozhijo; zherke *d* pomenijo *řatorje*, zherke *e* in *f* klinzhike, s kterimi je řatje v predalzhikih podperto; řhtevilke 1, 2, 3, 4, 5, 6. kashejo *majhne konzhnize*, řprednje s letavnimi luknjami. Podoba III. kashe *řprednje* (svunajno) *konzhnize*, ki je takó dolga, kakor je panj řhirok, s *letavnimi luknjami*, ktere morajo luknjam malih konzhniz na tanjko primerjene biti; ta konzhniza je raslozhno pomalana. Podoba IV. kashe *řadnje* (svunajno) *konzhnize*, ktera mora tudi takó dolga biti, kakor je panj řhirok.

Avstrijanska obertniska razstava.

(Dopis iz Dunaja. *)

Obertniska razstava na Dunaju je od 15. Velkitravna odperta in občinstvu na ogled stojí, kakor je bilo že v 49. listu Novic 2. tečaja oznanjeno, ki so Slovenske rokodelce večkrat opominovale, de bi to lepo priliko, svoje izdelke tudi v sercu Cesarstva, na Dunaju, svetu pred oči postaviti, nikar ne zamudili. V sedanjih řasih, kër pod oljko blagiga mira umetnost in znanost, kmetijstvo, obertnost in trgovina takó řversto napreduje; kër so ljudje na svetu bolj in bolj spoznavati začeli, de le na krepki, v izobraženju ljudstva vterjeni pridnosti in delavnosti, narodna slava, sreća in blagostanje leží; kër se narod z narodam skuša in za prednost v obertnosti in trgovini poganja: je gotovo ta razstava za avstrijansko Cesarstvo veliko pomenljiva pergodba.

Lansko leto so bile občinske obertniske razstave na Pruskim in Francozkim; v drugih deželah, kakor na řpanskim in Angležkim so tudi namenjene; zatorej se řudití ni, de se je glas od avstrijanske razstave po celi Europi řazřiril, in de dan na dan veliko ptujcov na Dunaj prihaja, z lastnimi očmi prepričati se, kaj in koliko Avstrijani zamorejo. In zares se zamore od našiga cesarstva, ki je v prirodnih, to je v nezdelenih pridelnih takó bogato in v vsih treh kraljestvih stvarstva mnogoobsežno, tudi gledé obertnosti njegove, kaj velikiga perćakovati — in hvala naši vladi in marljivosti naših rokodelcov! to se pa tudi najde. Akoravno obertnost ne hiti v enaki meri naprej po celim Cesarstvu, je vender sosebnó odkar so v mnoge fabrike mařine vpeljane in odkar se je bolj na razdelitvo posameznih del med delavce paziti začelo, večidel visoko stopnjo dosegla. Kolikor več se mařine potrebujejo, toliko bolj se řlovek v svoji prirojeni vrednosti kakor gospod prirode pokaže, řigar zaukaze ubogati, řigar namere ona ko silna pomoćnica podpirati mora. Kar pa delitvo dela zadene, um in skuřnja kařeta, de fabrike, v kterih se vsak delavec le z izdelovanjem eniga dela peća, zavoljo zadobljene v svojim delu posebne roćnosti, gibćnosti in hitrosti, zamorejo toliko blaga in take lićnosti izdelavati, kolikor bi se popred nobeden ne bil le upati prederzniti.

(Dalje sledí.)

Popis letařnjiga zbora c. k. kmetijske družbe v Ljubljani 7. dan Velkitravna.

(Konec.)

Nadalje je gosp. Dr. řubert razne kmetijske skuřnje na znanje dal, ktere je vlani na družbnim vertu na Poljanah delal. — Gosp. Dr. Orel, oskerbnik Francoviga dvora na Ljubljanskim moćirju, je lansko obdelovanje tega zemljiřa razložil. Drugo pot bomo kaj več od tega govorili. — Gosp. Dr. Biatcovski je sredstvo perporočil, s kterim bi se dale krajnske vina poboljšati, ktero po svetu gosp. Mih. viteza Pagliarucoviga v tëm obstoji, de se mořtu po primeri cukra pridene, ki je iz krompirja narejen. Gosp. Oto grof Barbo Vaksensteinski in pa gosp. řajmořter Vertovec sta rekla: práv je, de se tudi ta pomoćek poskusi,

*) řastiti gosp. E. R. so nam z prićjoćim dopisam zlo vřregli; práv ljubó bi nam bilo, ko bi nam hotli večkrat za Novice kaj pisati. Vredniřtvo.

tode malo je upanja, da bi se z tem cukram vina poboljšati dale. — Potem je gosp. Dr. Struppi naturo goveje kuge razložil in poti pokazal, po katerih se ta silno kužna bolezen razširja, zoper katero dozda še nobeniga zdravila ne poznamo. Tudi od tega bomo pri prvi perložnosti bolj na tanjko govorili. — Za tem so bili dopisi od letnih zborov zvonajnih c. k. kmetijskih družb brani. — Gosp. Dr. Orel je nadalje oznanil, da bo letas mesca Kimovca prva razstava krajnskega sadja v Ljubljani, od ktere bomo tudi berž ko bo mogoče, bolj na tanjko govorili. — Gosp. Leskovic je rabo dvojiga kmetijskega orodja na znanje dal, katero nam je v majhnih podobah gosp. Helbling iz Dunaja poslal. Tudi od teh reči bomo popisovanje gosp. Leskovic v Novicah natisnili. — Potem je prišla delitva srebrnih svetinj za pridne drevorednike na versto, od ktere smo že v 20. listu govorili. —

Gosp. J. Hradecki, Ljubljanski mestni po-glavar, so bili zopet z enim glasom za odbornika c. k. kmetijske družbe izvoljeni; ravno takó tudi gosp. Struppi, c. k. deželni živinski zdravnik, z veliko prednostjo. — Gosp. Andrej Pavlin je bil za pregledovavca družbnega računa izvoljen. — Na novič je bilo 28 udov izvoljenih. — Na zadnje je gosp. Šmid postavil asekurancije zoper škodo toče med zbrane ude razdelil z serčnim vošilam, da bi se kmetovavci dobrote, ktere jim to zavarstvo ponuja, vedno bolj vdeležili. — Takó je bil letni zbor dokončan ob eni čez poldan.

V južnoslavijanskih deželah sploh znano zdravilo zoper vgriz strupenih kač.

(Konec.)

V tistih krajih, kjer to zeliše raste, si zamore lahko vsak ta izlečik napraviti, takó le: Kadar to zeliše cvetè, se odreže nad korenino in nabère. Nabrano zeliše se mora takó dolgo v vodi kuhati in večkrat premešati, dokler se zgornja skorja od stebela odluši. Potem se zeliše še enkrat dobro ožmè, in preč verže, voda naj pa v piskru zopet pri ognju takó dolgo stoji in vrè, da se vsi prazni deli izkadè, izlečik pa v podobi rujaviga mazila v piskru ostane.

Ta izlečik se potem za potrebo ohrani in se takó le porabi: Ko ste le kake dve uri po vgrizu pretèkli, pomazi z njim rano pičeniga človeka in mu daj eno majhno žlico tega izlečka, da ga povzije. — Ko je pa po vgrizu več ur ali dni pretèklo, se mora rana, kakor smo v 18. listu povedali, prvi in drugi dan enmalo razrezati (skarificiren) in potem z izlečkom od zunej in znotraj na imenovano vižo ravnati. Ravno takó se z pičeno živino ravna, kteri se pa mora rana vselej razrezati in izlečka dvakrat več dati, kakor človeku.

Ko bi izlečka pri rokah ne bilo, je tudi dobro, če se dène ena pest zeliša v maslico vode skozi četertinko ure kuhati. Odcejeno vodó naj pičen človek na dva pota popije; prekuhanó zeliše naj pa na rano položi.

Priporočilo tega ravnanja smo brali v zgorej imenovanem oglasu c. k. deželnega vladarstva. Zadnjič moramo pa še povedati, kakó je ta pomoček najden bil, kar so nam Karčki škof v zgorej imenovanem pismu razodèli. „V letu 1793“ — pišejo škof — „je prišel imenitni botanikar, grof

Alesandri nazaj iz Egipta v Istrijo, tukaj raznih zdraviljskih zeliš iskat. Neki dan gré na veliko goro blizo Kastve (monte maggiore, sploh tudi monte Caldiera imenovano), kar zagleda od deleč čuden prikazik — en gad in pa en velik zelen kušar se namreč sardito grizeta. Vselej ko je gad kušarja pičil, jo je kušar urno preč potegnil in šel neko zeliše jest, katero je blizo tam rastlo. Ko je nekoliko tega zeliša odgriznil in požerl, se je nategama nazaj vernil in zopet gada popadel. To je takó dolgo delal, da je gada umoril. Po dokončani vojski gre grof Alesandri to čudno zeliše gledat, z katerim se je od gada pičen kušar po naravnim nagibu (Instinkt) nasproti ozdravljat hodil — ter zagleda, da je astramontana bila. Kmaló je priložnost imel, to zeliše pri od gada pičenim človeku poskusiti, in glejte, gotovi pomoček je našel! Od tačas so več skušinj z astramontano storili in večkrat se jim je že clo pri umerjočih ljudeh in pa tudi pri živini dobro skazala.“ Takó pišejo Karčki škof.

Od ondod slovi po južnoslavijanskih deželah astramontana ko prvi in nar boljši pomoček zoper vgrize strupenih žival.

Bog daj, da bi skušnje tudi pri nas to veliko hvalo astramontane poterdile in da bi se boljši skazale, ko Laličovo sredstvo zoper vgriz steklih psov! Slovenci bodo za ta pomoček svojim južnim bratom vedno hvaležni.

Dr. Bleiweis.

Sredstvo mravlje od dreves odgnati.

(1. odgovor na vprašanje 23. lista).

Prah iz stolčeniga novožganiga cegla (opeke), več dni zaporedi zjutro ob rosi po drevnim perji našupan, gotovo mravlje in tudi drevesne uši odpravi. *)

Vsak drevorejnik se zna prepričati, da mravlje le na take drevesa zahajajo, katerih so se drevesne uši poprijele, namreč polizvati sladko mokroto, od uši spoteno ali drugači od sebe dano. Kdor tedaj želi, se znebiti mravlja, mora gledati, da odpravi uši; ko to doseže, ne bo več mikalo mravljinco do njegovih dreves. De pa ceglov prah take uši zatara, in kmalo odpravi, me je večletna skušnja prepričala. Ceglov prah zraven tega tudi k rasti dreves močno pripomore, in sploh zelišam gnoji, enako gipsu (sadri).

Dr. O.

(2. odgovor na vprašanje zastran mravljinco).

Gnjila riba ali gnjil rak, na tisto mesto rahlo zakopan, kjer mravljinci na drevó lezejo, in nekterikrat ponovljen, te merčese odpravi. **)

J. Kl.

V jamo pade, kdor jo drugimu kóplje.

(Nadalje.)

Govori se, da je Sultan imenitno osobo svojiga harema v neznani pregrehi zapazil, kèr je ravno z razkritim obrazom nekiga cesarskega služabnika objemala, da je dvajset odalisk njene pregrehe deležnih, da vse te v cule zašite v černo morje z gospodinjo vred veržene bodo. Govori se dalje, da

*) Prosimo sadjorednike raznih krajev óznanjeno sredstvo natanjko po naukazu poskusiti in nam nasledke storjenih skušinj na znanje dati. Če bi se to sredstvo povsod dobro skazalo, nam ne gré boljšiga želeti, kèr ima vse dobre lastnosti.

Vredništvo.

**) To sredstvo je sadjorednikom sploh znano, pa ne poterjeno.

Vredništvo.